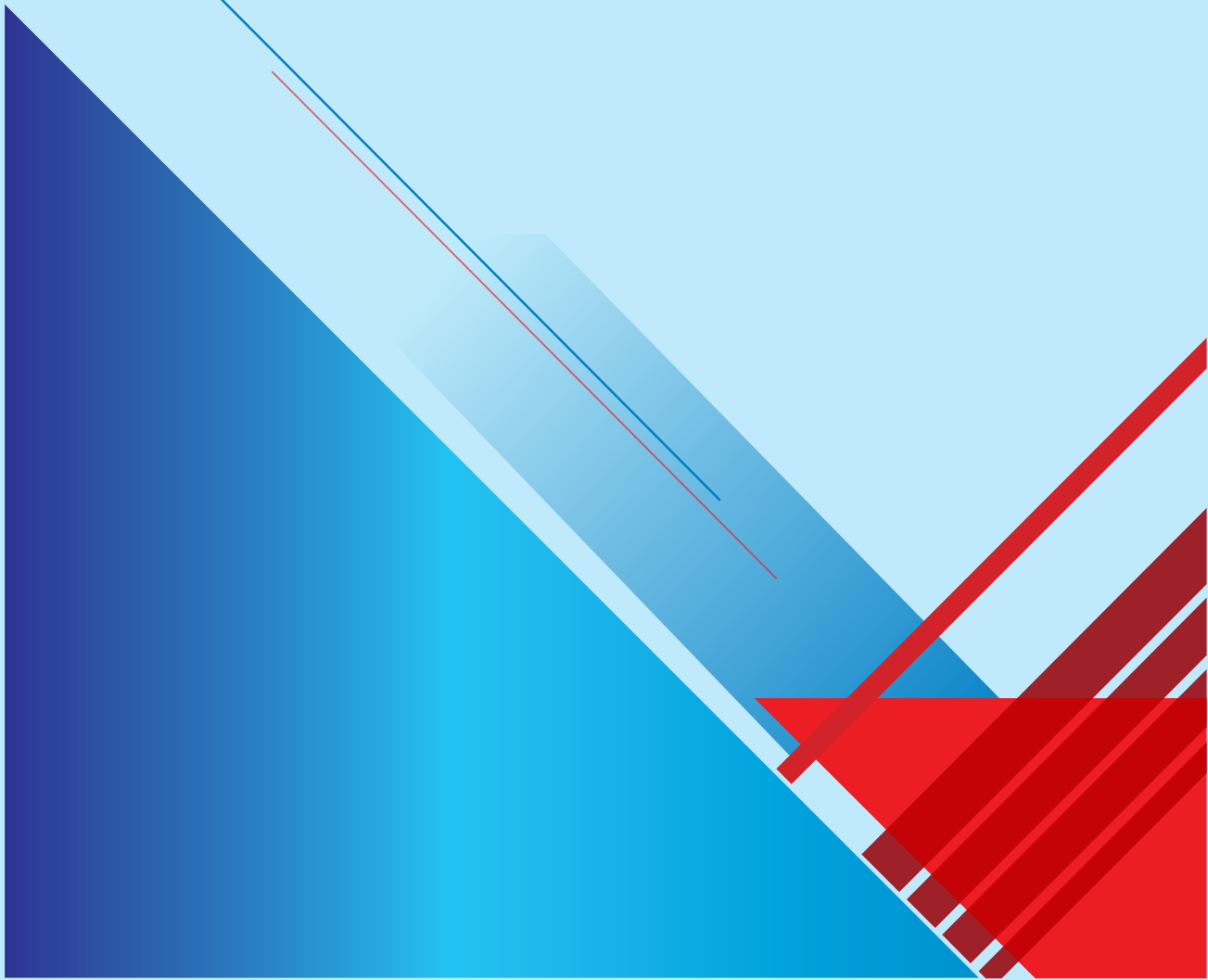
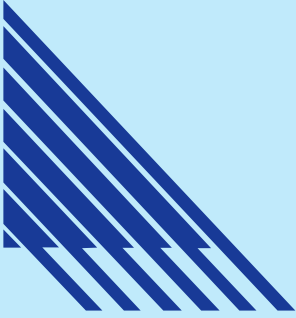

گفت‌وگوی هفته

۷ مینیاتور، کنسرت دوقلوهای پیانیست
گفت‌وگوی هفته با هورشید و مهرشید افراخته

۷ مینیاتور، کنسرت دو قلوهای پیانیست

گفت‌وگوی هفته با هورشید و مهرشید افراخته

▶ موسیقی گاه می‌تواند دو نفر را آن‌قدر شبیه هم کند که گویی یکی دیگری را در آینه می‌بیند

مهرشید افراخته و هورشید افراخته بعد از خروج از ایران در سن ۱۸ سالگی، در کنسرواتور شهر متس فرانسه به تحصیل موسیقی پرداختند. آن‌ها سپس به کانادا آمدند و با مدرک «فوق لیسانس اجرای پیانو» و سپس «فوق لیسانس تدریس پیانو» از دانشگاه شهر لاول فارغ‌التحصیل شدند. آن‌ها معتقدند که داشتن تخصص در اجرای موسیقی به آن‌ها کمک می‌کند که در آموزش بهتر باشند و تخصص در تدریس، به اجرای بهتر می‌انجامد. آن‌ها دکترای موسیقی خود را از دانشگاه یوکم دریافت کرده‌اند.

شما هم پیانو درس می‌دهید و هم آن‌را می‌نوازید. اگر بخواهید بین اجرا کردن و درس دادن پیانو، یکی را انتخاب کنید، کدامشان را برمی‌گزینید؟

مهرشید: انتخاب بین این دو برای ما سخت است، چون ما از همان اول، در کنار اجرای پیانو، کار آموزش را هم انجام می‌دادیم و آن‌را دوست داشتیم. ما همیشه دوست داشتیم این دو کار را با هم جلو ببریم، چون فکر می‌کنیم این دو رشته به هم بسیار نزدیکند و به هم کمک می‌کنند. هر چه آدم تجربه نواختن و کنسرت داشته باشد، می‌تواند بهتر تدریس کند. و برعکس، هر چه بیشتر تدریس می‌کنی، به نوعی در حال تجربه اندوختن هستی و این به اجرائت کمک می‌کند. از طرفی، وقتی شاگردایمان ما را روی صحنه می‌بینند، تجربه خوبی خواهند داشت و به آن‌ها انگیزه می‌دهد. ما همین‌طور برای شاگردایمان هم اجرا می‌گذاریم و سعی می‌کنیم این اجراها در بهترین سالن‌ها باشد.

هورشید: این اجرا سبب می‌شود تا آن‌ها اعتماد به نفس به دست بیاورند.

شما آموزش موسیقی را از ایران شروع کردید. اگر بخواهید آموزش موسیقی در ایران را با اینجا مقایسه کنید، تفاوت را در چه می‌بیند؟

هورشید: به طور کلی، تفاوت بسیار زیاد است. اما ما معلم‌های خوبی داشتیم...

نکته خوبی در ایران بود که این‌جا نباشد؟

هورشید: معلم‌ها در ایران بسیار دلسوز بودند. ما هم تلاش می‌کنیم این خصوصیت مثبت را برای شاگردایمان داشته باشیم و به آن‌ها کمک کنیم. سعی می‌کنیم که به تمرین کردن و کارشان نظارت داشته باشیم و اگر مثلاً خوب تمرین نکنند، به پدر و مادرشان اطلاع دهیم، در حالی که بسیاری از معلم‌ها چنین کاری را انجام نمی‌دهند...

نکته منفی کار معلم‌های ایرانی؟

مهرشید: ما معلم‌های خیلی خوبی در ایران داشتیم. اصلاً وجود همین معلم‌های خوب سبب شد تا ما هم بخواهیم در کنار کار اجرا، درس بدهیم. همین معلم‌ها به ما کمک کردند که به جایگاه خوبی برسیم. اما مشکلاتی هم به طور کلی در سیستم آموزشی هنر ایران وجود دارد. مثلاً معلم‌ها به تکنیک نوازندگی توجه کمتری دارند. ما در فرانسه و بعد در کانادا با شیوه‌ها و متدهای گوناگون تکنیکی و اجرا آشنا شدیم، در حالی که در ایران فرصت کمتری برای این کار داشتیم، چون به هر حال در هجده سالگی از ایران خارج شده بودیم. در ضمن ما در محیط دانشگاهی موسیقی در ایران نبودیم. پاسخ دادن به سوال شما کمی سخت است چون ما در ایران در کلاس‌های خصوصی موسیقی بودیم و در خارج از ایران در محیط‌های دانشگاهی.

بعد از ظهر یک روز بارانی در ماه مارس، مهمان هورشید و مهرشید... دو خواهر پیانیست مونترالی بودم. قرار بود آن‌ها در ۲۵ آوریل ۲۰۲۰ و به مناسبت دهمین سالگرد آغاز فعالیت حرفه‌ای‌شان در کانادا، کنسرتی در سالن «ژزو» داشته باشند و از سوی دیگر، بنا بر این بود که حاصل گفت‌وگوی ما پیش از این کنسرت منتشر شود تا مخاطبان فارسی‌زبان این دو نوازنده و البته مدرس پیانو، درباره آن‌ها بیشتر بدانند. اما چنان‌چه می‌دانید و می‌دانیم، همه فعالیت‌های فرهنگی و هنری مونترال به دلیل همه‌گیری بیماری کرونا ناگهان متوقف شد و از سوی، انتشار این گفت‌وگو هم به تأخیر افتاد، تا این‌که آن‌ها تاریخ دیگری را برای برپایی کنسرت‌شان اعلام کردند.

کنسرت «هفت مینیاتور» که به مناسبت دهمین سال همکاری مشترک این دو خواهر دو قلو برگزار می‌شود، اما اپیدمی کرونا اجازه نمی‌دهد از اجرای زنده آن لذت ببریم. این کنسرت در سالن «ژزو» (Gésu) اجرا می‌شود و شما می‌توانید از روز یکم دسامبر ۲۰۲۰ آن را به مدت یک ماه با کیفیت بسیار عالی به صورت آن‌لاین تماشا کنید.

مهرشید: ما معلم‌های خوبی در ایران داشتیم. اصلاً وجود همین معلم‌های خوب سبب شد تا ما هم بخواهیم در کنار کار اجرا، درس بدهیم. همین معلم‌ها به ما کمک کردند که به جایگاه خوبی برسیم.

بین کانادا و فرانسه چه تفاوتی حس کردید؟

هورشید: در فرانسه شیوه آموزشی خیلی آکادمیک‌تر و سخت‌گیرانه‌تر است، شاید به دلیل سنت قوی‌تر موسیقایی در کشورهای اروپایی. آموزش موسیقی در کشورهای آمریکای شمالی کمی بازتر و انعطاف‌پذیرتر است. ما مخلوطی از این دو شیوه آموزشی هستیم. استاد ما در دانشگاه یوکم با تکنیک نوازندگی روسی با ما کار می‌کرد. البته ایشان روس نبودند، اما در روسیه تحصیل کرده بودند. ما پیش از این هم شیوه و تکنیک نوازندگی اروپایی را در فرانسه یاد گرفته بودیم. مهرشید: ما دو مکتب روسی و فرانسوی در نوازندگی پیانو داریم که روی هر دوی آن‌ها کار کرده‌ایم.

شما به عنوان یک ایرانی که البته کودکی و نوجوانی‌تان را در ایران گذرانده‌اید، تا چه اندازه تحت تاثیر پیانو نوازی ایرانی هستید؟ چقدر از موسیقی ایران تاثیر گرفته‌اید؟

هورشید: ما چون از همان ابتدا نگاهمان به پیانو به عنوان یک ساز غربی بود و به همین دلیل از زاویه دید ایرانی به آن نگاه نکردیم، با این توضیح که بعدها موسیقی ایرانی را جدی‌تر گرفتیم. پدر ما تار و سه‌تار می‌نواخت و به همین دلیل ما خیلی موسیقی ایرانی گوش می‌دادیم، اما در عرصه آموزشی از آن دور بودیم، البته در آن سال‌ها برای خودمان موسیقی ایرانی را کار می‌کردیم، اما به شکل جدی نه. در سال‌های اخیر توجه جدی‌تری به موسیقی ایرانی داشته‌ایم، چنان‌چه در کنسرت پیمیش‌رویمان، قطعاتی از موسیقی ایرانی را با پیانو اجرا می‌کنیم، قطعاتی از امین‌الله حسین که در غرب او را به اسم آندره حسین

می‌شناسند. همچنین قطعه‌ای از علیرضا مشایخی در این کنسرت داریم که مهرشید آن را می‌نوازد.

در کلاس‌هایتان شاگرد ایرانی هم دارید؟ به آن‌ها موسیقی ایرانی درس می‌دهید؟

مهرشید: بله. البته بیشتر شاگردها می‌خواهند در عرصه آموزش، موسیقی بین‌المللی را بیاموزند، اما هر گاه بخواهند، ما قطعا از آموزش قطعات موسیقی ایرانی استقبال می‌کنیم. البته باید آن قطعه موسیقی در سطح موسیقی هنرجو باشد، چون اگر قطعه دشواری باشد و نتوانند آن را بنوازند، دلسرد می‌شوند. این برای ما خیلی مهم است که شاگردان ما در کنار چیزهایی که دوست دارند یاد بگیرند، اصول و تکنیک‌های نوازندگی را هم بیاموزند.

آن‌ها بسیاری از این تکنیک‌ها را باید در تمرین قطعات کلاسیک پیانو یاد بگیرند.

تاکنون پیش آمده که بخواهید آهنگی را برای شاگردان‌تان ساده کنید؟

هورشید: بله. چه در مورد موسیقی کلاسیک، یا موسیقی ایرانی، اگر احساس کنیم می‌توانیم با ساده کردن موسیقی، به هنرجو کمک کنیم تا راحت‌تر آن را بنوازد، حتما این کار را انجام خواهیم داد. این موضوع به ویژه در مورد آکوردها پیش می‌آید که معمولا با دست چپ نواخته می‌شوند. شاید برایتان جالب باشد که ما این ساده‌سازی را در مورد موسیقی ایرانی بیشتر انجام می‌دهیم، چون احتمالا آن‌ها بیشتر بر اثر بداهه‌نوازی ساخته می‌شوند و احتمالا به همین دلیل آکورد سخت‌تری دارند.

شما شیوه ویژه‌ای را برای اجرای پیانو دارید؛ نواختن پیانو با چهار دست. این ایده آیا از آموزش موسیقی به اجرای‌تان آمده؟

هورشید: ما همیشه تک‌نوازی داشته‌ایم، اما از ده‌دوازده سالگی با هم نواخته‌ایم. به دلیل همین علاقه سراغ رشته هم‌نوازی رفتیم، رشته‌ای که البته دشواری‌های خاص خودش را هم دارد. وقتی یک نوازنده به تنهایی می‌نوازد، همه تصمیم‌ها با خودش است. اما وقتی دو نوازنده با هم روی یک پیانو اجرا می‌کنند، باید کاملا با هم هماهنگ باشند و تصمیم‌های همدیگر را بپذیرند. رابطه انسانی در این اجرای هماهنگ بسیار مهم است و قطعا به تمرینات بیشتری هم نیاز است.

مهرشید: این تمرینات باید با مترونوم انجام شود تا دو نوازنده به درک مشترکی از زمان و ریتم موسیقی برسند و با هم هماهنگ باشند. گاهی هم که با هم موافق نیستیم، هر کس قطعه خودش را به تنهایی تمرین می‌کند تا به درک بهتری از موسیقی و هارمونی‌اش برسد، بعد تمرین‌های مشترکمان را انجام می‌دهیم.

با این اوصاف شما کار سختی را انتخاب کرده‌اید. با هم بودن چقدر به شما کمک می‌کند که بهتر باشید و بهتر بنوازید؟

مهرشید: سوال بسیار خوبی پرسیدید. نوازندگی هم‌زمان با یک پیانو، به ما کمک می‌کند تا دقت بیشتری داشته باشیم و قطعات را خیلی عمیق یاد بگیریم. تمرین در شرایط گوناگون، مثل تمرین در فضای باز و سالن، و تمرین با پیانوهای متفاوت مثل پیانوی دیواری یا روبال به ما کمک می‌کند تا قطعات را بهتر یاد بگیریم.

هورشید: نوازندگی با هم ما را وارد جزئیاتی می‌کند که شاید اگر می‌خواستیم همان قطعه را به تنهایی بنوازیم، به آن توجه نمی‌کردیم. البته ما تک‌نوازی هم داریم، چنان‌چه قطعات موسیقی ایرانی در کنسرت پیش‌رویمان تک‌نوازی خواهد بود. اما قطعه‌ای را که آقای برادی (آهنگساز کانادایی) برای ما نوشته، حتما باید به شکل هم‌نوازی اجرا شود.

شما خودتان تاکنون قطعه موسیقی نوشته‌اید؟

مهرشید: ما قطعاتی را در دوره‌های آموزشی‌مان نوشته‌ایم، اما تاکنون کاری را برای اجرا و بردن روی صحنه ننوشته‌ایم. ما خودمان را بیشتر پیانیست می‌دانیم، پیانیستی که قطعات پیش‌تر ساخته شده را می‌نوازد. این رشته کاملا با آهنگسازی متفاوت است. در این رشته نوازنده باید قدرت درک بالایی از آهنگ داشته باشد و بتواند آن را به خوبی آنالیز کند.

یعنی هیچ‌وقت شما درگیر این نبوده‌اید که آهنگی بسازید؟ مثلا وقتی که شروع به نواختن می‌کنید و مثلا می‌خواهید دست‌تان را گرم کنید؟

هورشید: چرا. ما بداهه‌نوازی را دوست داریم، چیزی که امروز به عنوان گرم‌کردن انجام می‌دهی و فردا ممکن

▲ خواهران دوقلوی موتترالی برای رسیدن به هماهنگی در موسیقی، تلاش بسیاری کرده‌اند

است آنرا انجام ندهی. گاهی ممکن است از یکی از بداهه‌نوازی‌ها خوششان بیاید و آنرا بنویسید...

تاحالا پیش آمده که یکی از بداهه‌نوازی‌ها را بنویسید؟

مهرشید: نه. به مرحله نوشتن نرسیده است. هورشید: وقتی بچه بودیم خیلی آواز می‌خواندیم و همه قطعات را آن موقع خودمان می‌نوشتیم.

هیچ وقت شده ساز دیگری را بنوازید؟

مهرشید: در سفری که چهار پنج سال پیش به ایران داشتیم، به مدت دو ماه به فراگیری ساز دف مشغول بودم. در همان مدت، هورشید نواختن ساز تنبک را فراگرفت. چه در مدتی که این سازها را فرامی‌گرفتیم و چه بعد از آن، توجه‌مان به موسیقی ایرانی بیشتر شد. از شنیدن موسیقی ایرانی واقعا لذت می‌بریم. همین موضوع سبب می‌شود که بارها با هم هم‌نوازی دف و تنبک داشته باشیم.

وسوسه نشدید که دف و تنبک را با پیانو همراه کنید؟

هورشید: این کار را در حد بداهه‌نوازی انجام دادیم. قطعاتی ایرانی همچون «شکار آهو» یا «گل‌گلدون» را با پیانو و هم‌نوازی تنبک و دف اجرا کرده‌ایم، اما در حد بداهه‌نوازی و تمرین. بیشتر این کار ترکیبی ما مربوط می‌شود به شب‌های موسیقی و دوره‌مشنشینی‌هایی که با دوستانمان داریم، مراسمی همچون شب یلدا یا نوروز. اما این‌که بخواهیم این‌ها را روی صحنه اجرا کنیم، به کار بیشتری نیاز دارد. احتمالا می‌دانید که در موتترال رقابت بالایی در عرصه موسیقی وجود دارد. به همین علت، شما باید بتوانید بهترین وجه کارتان را به نمایش بگذارید.

به نکته بسیار خوبی اشاره کردید. رقابت موسیقایی در موتترال بالاست، اما شاید اگر بتوانید ترکیبی از دف و پیانو، یا تنبک و پیانو را به خوبی ایجاد کنید، یک برگ برنده برای شما بسازد، چون به هر حال

هورشید: آقای تیم برادی، آهنگسازی

که کارهایشان را برای اجرا به ما

دادند، آشنایی خوبی از فرهنگ

ایرانی دارد، آنرا دوست دارد و این

آهنگ‌ها را با استفاده و تاجر از شعر،

مینیاتور و موسیقی ایرانی نوشته‌اند.

او همواره از هنر ایرانی حمایت کرده

و بعد از درگذشت سیمین بهبانی،

یک کنسرت کامل را به یاد او و با

استفاده از اشعارش برگزار کرد.

از موسیقی ایرانی به جامعه ایرانی برویم. رابطه‌تان با ایرانی‌های موتترال چگونه است؟

هورشید: ما همیشه سرمان به کارمان گرم بوده و به همین علت به طور عمومی با جامعه ایرانی ارتباطی نداشته‌ایم. البته دوستان و نزدیکان خودمان را داریم. تماس ما با جامعه ایرانی همچنین از مسیر هنرجوهای هم که داریم دنبال می‌شود. شاید کنسرت پیش‌رویمان که در ماه نوامبر برگزار می‌شود، شروع یک رابطه خوب با جامعه ایرانی باشد. از همه ایرانی‌های موتترال دعوت می‌کنیم تا در کنسرت ما حضور پیدا کنند. فکر می‌کنم ما روز به روز علاقه بیشتری به فرهنگ و موسیقی ایرانی پیدا کرده‌ایم و علت این‌که از قطعات موسیقی ایرانی در کنسرت‌مان استفاده می‌کنیم همین است. کنسرت ما بعد از ده سال فعالیت حرفه‌ای ما با هم برگزار می‌شود و آقای تیم برادی، آهنگسازی که کارهایشان را برای اجرا به ما دادند، آشنایی خوبی از فرهنگ ایرانی دارد، آنرا دوست دارد و این آهنگ‌ها را با استفاده و تاجر از شعر، مینیاتور و موسیقی ایرانی نوشته‌اند. او همواره از هنر ایرانی حمایت کرده و بعد از درگذشت سیمین بهبانی، یک کنسرت کامل را به یاد او و با استفاده از اشعارش برگزار کرد. این موقعیت خیلی خاصی است که ایرانی‌ها این اجرا را ببینند تا قدرشناسی‌شان را از آقای برادی نشان دهند.

مهرشید: این خبر را هم به جامعه ایرانی بدهم که آهنگ‌هایی را که در این کنسرت اجرا می‌کنیم، به زودی ضبط و به بازار ارائه می‌شوند.

مهرشید و هورشید عزیز از شما سپاسگزارم.

این امکانی است که افراد زیادی توانایی‌اش را ندارند. موافقید؟

هورشید: درست می‌فرمایید. ما به همین علت در اجرای پیش‌رویمان قطعاتی از علیرضا مشایخی و آندره حسین را اجرا می‌کنیم، چون این‌ها می‌توانند خاص ما باشند. اما هنوز در عرصه ترکیب دف، تنبک و پیانو کاری جدی انجام نداده‌ایم.

مهرشید: در اجرای پیش‌رویمان از شعر فارسی هم استفاده می‌کنیم تا این جنبه از هنر ایرانی را هم به نمایش بگذاریم. همچنین در حین اجرا، از ویدیو پروجاکشن استفاده می‌کنیم تا ویدیوهایی را با دیگر هنرمندان انجام داده‌ایم، پخش شوند.

اگر به هفت سالگی برگردید و بخواهید یک ساز را انتخاب کنید، آیا باز هم پیانو را انتخاب می‌کنید؟ مثلا ممکن نیست سراغ ویالن سل بروید؟

مهرشید: پیانو را خیلی دوست داریم و انتخاب ما باز هم پیانوست. اتفاقا برای مدتی ویالن سل زده‌ام تا با این ساز آشنا شوم. ساز بسیار خوبی‌ست، اما قطعاً انتخاب ما باز هم پیانو خواهد بود.

هورشید: ما سازهای مختلفی را امتحان کرده‌ایم، مثل ارگ کلیسایی...

شبیبه پیانو نیست؟

هورشید: ارگ کلیسایی یک ساز بادی به حساب می‌آید و نوازندگی‌اش کمی متفاوت است. مثلا زمانی که ارگ می‌نوازید، اگر انگشتان را از روی کلاویه بردارید، صدا همچنان ادامه دارد، در حالی که صدا در پیانو ادامه پیدا نمی‌کند. به هر حال آهنگی که برای ارگ نوشته می‌شود، برای پیانو باید دوباره نوشته شود.

Twin Muse

تقديم ميکند

هفت مينياتور

PIANO 4 HANDS
MAINS
multidisciplinaire

پيانيست: هورشيد و مهرشيد افراخته

آهنگساز: برادی، مشايخي و امين الله حسين

ويديوگر: اليا غفوري

بخش اينترنتي کنسرت از اول دسامبر ۲۰۲۰ تا اول ژانويه ۲۰۲۱ روی

<http://livetoune.com/twinmuse/>

Conseil des arts
du Canada

Canada Council
for the Arts

Conseil
des arts
et des lettres
du Québec

Montréal